

OTELLO

Gioachino Rossini

Acte I

Port venecià. S'espera l'arribada d'Otello que ha resultat vencedor en una batalla contra els turcs. Mentre esperen, tots comenten les proeses militars del guerrer moro (Cor: *Viva Otello, viva il prode!*). Arriba Otello i el Dux en persona s'encarrega de rebre'l. Otello els ofereix tots els trofeus aconseguits i manifesta que l'únic que desitja com a premi és ser considerat un venecià més malgrat el seu origen africà. Jago i Rodrigo observen l'escena lacerats per l'enveja (Cavatina: *Ah sì, per voi già sento*). Però per Rodrigo això no és el pitjor, ja que Elmiro, forçat per raons polítiques, va concedir al seu rival la mà de la seva filla Desdemona. Rodrigo està enamorat de la jove i es desespera, però Jago li ofereix la seva ajuda: entre els dos aconseguiran derrotar el pèrfid Otello. Jago ja ha començat a traçar un pla i guarda una carta que serà fonamental per a la venjança. Rodrigo es reconforta i tots dos es retiren (Duo: *No, non temer, serena*).

Ens traslladem ara a una habitació a la casa d'Elmiro. Allà s'hi troben Desdemona i Emilia. La primera està tremendament preocupada, però la seva confident la reconforta dient-li que Otello ha tornat sa i estalvi i que tothom l'omple d'honors. Però no és aquest el motiu de la preocupació de Desdemona: fa temps va enviar una carta d'amor i un floc del seu cabell al seu enamorat però sospita que el seu pare la va interceptar. En la carta no hi va posar el nom del destinatari i potser ha pensat que en realitat l'escrit anava dirigit a Rodrigo i això podria posar gelós a Otello. Emilia la tranquil·litza dient-li que l'amor mai permetria que això passés. (Duo: *Vorrei che il tuo pensiero*).

En aquest moment Jago i Rodrigo arriben a la casa d'Elmiro i les dones decideixen marxar. La carta en realitat ha anat a parar a mans de Jago i la utilitzarà per fer que la gelosia d'Otello aflori aprofitant l'absència de destinatari. Elmiro els rep i els comunica que ha canviat d'opinió: ja que ell també odia al moro i ha decidit atorgar-li la mà de Desdemona a Rodrigo per crear una aliança contra Otello. Per aquest motiu li demana a Jago que marxi per preparar la cerimònia, el qual obeeix i se'n va. Rodrigo, molt content, se'n va poc després. Elmiro es queda sol i Desdemona torna a entrar a l'estança. El seu pare l'informa que d'aquí a poc gaudirà d'una gran alegria però no li explica res més, el que la deixa dubitativa. Desdemona narra a Emilia les paraules del seu pare però aquesta sospita que els desitjos de la jove i els d'Elmiro no són els mateixos, així que decideix acompanyar Desdemona.

L'escena es trasllada ara a una luxosa sala al palau del Dux. Tot està preparat per al casament i un grup de venecians festegen l'esdeveniment (Cor: *Santo Imen! Te guida amore*). Al moment entren a la sala Elmiro, Desdemona, Emilia i Rodrigo. És ara quan Desdemona és informada que contraurà matrimoni amb Rodrigo, cosa que la deixa molt trista. La noia fa saber al seu pare que no desitja aquest home com a marit i Rodrigo i Elmiro es posen furiosos. No obstant això, el seu pare és inflexible i si no accepta a Rodrigo, la castigarà severament (Trio: *Nel cor d'un padre amante*).

Tot es complica amb l'arribada d'Otello, que reclama la mà de Desdemona argumentant que tots dos s'estimen. La jove ho confirma però Elmiro no està disposat que la seva filla s'uneixi a un home de semblant mena. En vista dels esdeveniments, Desdemona és separada del seu estimat i Otello i Rodrigo s'amenacen sabre en mà mentre que els venecians intenten tranquil·litzar-los. Amb la confusió general culmina l'acte I (Final: *L'ingrata, ahimè, che miro*).

Acte II

Un agradable jardí. Rodrigo intenta convèncer Desdemona perquè s'uneixi a ell però ella el menysprea durament i li diu que ja és esposa d'Otello. Aquestes paraules deixen fortament sorprès Rodrigo i jura aniquilar amb les seves pròpies mans al moro (Ària: *Che ascolto?*)

Ahimè! Che dici!). Rodrigo marxa indignat i apareix Emilia. Desdemona li confessa que ha revelat la veritat a Rodrigo i Emilia li fa comprendre que si la notícia arribés a Elmiro, podria significar una desgràcia. Les dues dones es retiren molt preocupades.

L'escena queda solitària però al cap de poc arriba Otello sumit en una profunda pena, ja que pensa que la infidelitat de Desdemona atempta directament contra la seva glòria i el seu honor. Jago s'adona de la presència del moro al jardí i decideix anar a conversar amb ell. L'interroga sobre el motiu de la seva preocupació i Otello li pregunta a Jago si té algun indici que Desdemona li sigui infidel. El malvat venecià posa en pràctica el seu pla i li lliura la carta interceptada a la noia. El contingut de la missiva és força clar: «Amor meu, et sóc fidel. Aquí tens una mostra del meu cabell». Otello creu que la carta anava dirigida a Rodrigo: la gelosia que ara sent són irrefrenables i jura matar la seva dona. Mentrestant, Jago s'alegra per l'èxit que el seu pla ha recollit (Duo: *Non m'inganno*).

Jago se'n va i torna Rodrigo. Tots dos s'embranquen en una forta discussió i decideixen reptar-se (Duo: *Ah, vieni nel tuo sangue*). Desdemona arriba just en aquest moment i intenta fer-los desistir de semblant idea però no ho aconsegueix: Otello i Rodrigo estan disposats a arribar fins al final (Trio: *Ahimè! Fermate!*).

Desdemona es queda sola plorant desconsoladament. Emilia apareix al costat d'un grup de dones i intenten consolar-la, però la incertesa de la noia pel transcurs del duel la martiritzen. Per fi és informada que Otello ha aconseguit sobreviure. La jove respira alleujada però el seu pare apareix molt enfurismat i la repudia. La pena que ara sent Desdemona és immensa, culminant d'aquesta manera (Ària: *Che samnia, ohimè! Che affanno!*).

Acte III

Habitació de Desdemona. S'ha fet de nit. Desdemona està molt deprimida: Otello la creu infidel i ha estat exiliat de Venècia i el seu pare l'odia. Els versos que canta un gondoler en la llunyania la fan entristir encara més (Barcarola: *Nessun Maggior dolore*). Emilia, sempre fidel, intenta confortar-la i la noia agafa la seva arpa i comença a cantar una malenconiosa cançó (Ària: *Assia a piè d'un salice*). A continuació torna a lamentar-se del seu destí (Ària: *Ma stanca alfin di spargere*) i després de resar una pregària se'n va a dormir (Pregària: *Deh, calma, oh Ciel, nel sonno*). Emilia surt de l'habitació per deixar-la descansar.

Otello, encegat per la gelosia, ha tornat d'incògnit a Venècia amb l'objectiu de consumir la seva terrible venjança: matar Desdemona. Entra en el seu dormitori i la troba adormida mussitant paraules d'amor que ell creu dirigides a Rodrigo. **Esclata una tempesta i un tro la desperta.** El moro comença a retreure les seves faltes i li fa saber que Jago ha matat al seu estimat Rodrigo. Desdemona intenta convèncer-lo que ella mai ha estimat a aquest home però tot és inútil i Otello li clava un punyal al cor (Duo: *Non arrestare il colpo*).

A continuació entren Lucio, el Dux, Elmiro i Rodrigo i li revelen que Jago va ser el que va ordinar tota la intriga de la qual Desdemona i ell han estat víctimes i que ha mort per una punició divina. A més, Rodrigo ha renunciat a la noia a favor d'Otello i el Senat ha concedit l'indult al moro, i per això no haurà d'exiliar-se. Quan Elmiro pregunta per la seva filla, Otello assenyala el cos sense vida de la seva dona i a continuació es lleva la vida davant de tots d'una punyalada (Final: *Che sento? Chi Batte?*).^[5]